

Lublin, 21. 05. 2024.

Prof. dr hab. Krzysztof Lutnicki

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych Zwierząt

Zakład Chorób Wewnętrznych Zwierząt Gospodarskich i Koni

Wydział Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie.

Opinia dotycząca rozprawy doktorskiej

lek. wet. Annemarie Kortas pt.: „ Prewalencja głuchoty czuciowo-nerwowej wśród kotów rasowych o białym umaszczeniu na terenie Polski ”, wykonanej pod kierunkiem promotora – dr hab. prof. UWM Liliany Rytel, w Katedrze Chorób Wewnętrznych z Kliniką Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UWM w Olsztynie. Promotor pomocniczy **dr med. wet. Justyna Radwińska**. *Recenzja została przygotowana zgodnie z wytycznymi Ustawodawcy, w związku z powierzeniem mi funkcji recenzenta uchwałą Rady Naukowej Dyscypliny Weterynaria UWM w Olsztynie z dnia 05 kwietnia 2024 r.*

Podstawą formalną wykonania recenzji jest pismo Przewodniczącego Rady Naukowej Dyscypliny Weterynaria prof. dr hab. Tomasza Maślanki z dnia 15 kwietnia 2024r.

Hodowla kotów rasowych w Polsce rozwija się dynamicznie , co powoduje, że są one częstym pacjentem w praktyce weterynaryjnej. Coraz większe są również wymagania i oczekiwania hodowców dotyczące dobrostanu tej grupy zwierząt, profilaktyki i rozpoznawania chorób dziedzicznych i genetycznych oraz wszelkich zaburzeń zdrowotnych mających wpływ na jakość materiału hodowlanego. Z drugiej strony stale rosnąca grupa miłośników kotów chce cieszyć się pełnią życia swoich pupilów, wiedząc , że ewentualne zaburzenia fizjologiczne zostały wyeliminowane na etapie hodowlanym. Poznanie etiopatogenezy i prewalencji głuchoty czuciowo-nerwowej u kotów i poszukiwanie możliwości wczesnego rozpoznania są wciąż w centrum zainteresowań naukowców i praktyków. Dlatego należy podkreślić trafność wyboru tematyki, która jest jak najbardziej aktualna i przydatna zarówno w hodowli, jak i w praktyce weterynaryjnej. Doktorantka podjęła próbę określenia występowania głuchoty czuciowo-nerwowej u kotów rasowych w Polsce. Brak danych dotyczących prewalencji tego schorzenia w Polsce i opieranie się wyłącznie na danych literaturowych pochodzących z zagranicy stanowiło dotychczas

przeszkodę w rozpoznaniu, na ile jest to istotny problem w krajowej hodowli kotów rasowych. Diagnostyka tego schorzenia wymaga specjalistycznej aparatury i doświadczenia badawczego. Oba te elementy znajdują się w macierzystej Katedrze Doktorantki, praca doktorska stanowi niejako kontynuację badań prowadzonych w Klinice od lat. Podjęte badania uważam za ważne i w pełni uzasadnione.

Przedmiotem dysertacji doktorskiej lek. wet. Annemarie Kortas są dwa jednotematyczny artykuły naukowe dotyczące głuchoty czuciowo-nerwowej u kotów rasowych:

1/ Evaluation of the prevalence of congenital sensorineural deafness in a population of 72 client-owned purebred white cats examined from 2007-2021. Kortas A., Rytel L., Kołecka M., Pomianowski A. BMC Veterinary Research.2022;18:1-9

2/ Sensorineural deafness In purebred white Devon Rex cats. Kortas A., Pomianowski A. Kołecka Rytel L. Journal of Veterinary Internal Medicine. 2024.

Sumaryczny IF. tych prac wynosi 5,2, a punktacja MNiSW 340 pkt., doktorantka jest pierwszą autorką we wszystkich publikacjach. Dołączone zostały stosowne oświadczenia współautorów, z których wynika, że Jej udział w powstawaniu prac był znaczny (65%), a rola wiodąca.

Artykuły wchodzące w skład pracy doktorskiej przygotowano w sposób typowy dla opracowań naukowych, wg wskazówek czasopism, w których je opublikowano. Są to recenzowane czasopisma z listy JCR, o wysokim współczynniku wpływu. Spójność tematyczna tych publikacji nie budzi zastrzeżeń a ich wspólna ocena merytoryczna jest wysoka. We wstępie Doktorantka zaznaja obszerne czytelnika z fizjologią słuchu, etiopatogenezą głuchoty i niedosłyszenia, metodami analizy wystąpienia schorzenia i czynnikami ryzyka związanymi z umaszczeniem i płcią kotów rasowych. Omawia zasady badań przy użyciu aparatury do analizy BAEP. Wstęp jest napisany w sposób jasny i obszerne tłumaczy zasady, na których oparto badania, uzasadnia jednocześnie potrzebę ich przeprowadzenia. Jest to niewątpliwie znakomita część dysertacji. Doktorantka w sposób jasny i klarowny definiuje cel swoich badań- jest nim zbadanie, czy i w jakim zakresie koty z niebieskimi tęczęwkami (lub tylko jedną) są bardziej predysponowane do CSD i czy istnieją predyspozycje rasowe? Służyć temu ma określenie prewalencji głuchoty w populacji białych kotów rasowych w Polsce, wykazanie, czy koty z niebieską tęczęwką są bardziej predysponowane do CSD, określenie predyspozycji rasowych oraz różnic w prewalencji jedno i obustronnego CSD, a także zależności między płcią a występowaniem CSD. Autorka

zrealizowała te cele badając koty rasowe o umaszczeniu białym w grupie 72 kotów rasowych, w Klinice Katedry Chorób Wewnętrznych UWM w Olsztynie i w innej lecznicy w pld-zach. Polsce. Badania przeprowadzono dwuetapowo- w II etapie zdiagnozowano 40 kotów Devon Rex. Dobór materiału do badań i zasady kwalifikowania nie budzą zastrzeżeń, są adekwatne i rzetelne. Wybór metod i technik badawczych, sposób ich zastosowania (również w zakresie matematycznej analizy statystycznej) był odpowiedni, pozwalający na uzyskanie wiarygodnych wyników. Rezultaty badań przedstawiono w 2 jednotematycznych publikacjach.

W pierwszej pracy wykazano, że prewalencja CSD w badanej populacji kotów rasowych w Polsce była niższa niż opisywana w literaturze. Nie identyfikowano w przeprowadzonych badaniach istotnych powiązań między niebieskim zabarwieniem tęczówki i głuchotą u kotów z białym umaszczeniem. Praca zawiera również wskazówki dla hodowców odnośnie postępowania w celu eliminacji głuchoty w populacji kotów rasowych białych. Badania te są nowatorskie, a uzyskane wyniki i wnioski są istotne z punktu widzenia praktycznego i wnoszą nowe informacje odnośnie prewalencji CSD w populacji polskich białych kotów rasowych.

W drugiej pracy znajdujemy odniesienie do prewalencja CSD u polskich białych kotów rasy Devon Rex gdzie również wykazano niższą częstość występowania głuchoty w porównaniu do danych literaturowych. W badanej populacji nie wykazano również powiązań między niebieskimi tęczówkami, a CSD.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska liczy łącznie 56 stron wydruku komputerowego, zawiera 81 pozycji piśmiennictwa, 9 rycin i 3 tabele. Układ edytorski dysertacji jest typowy, z podziałem na rozdziały: wstęp, cel pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusję, wnioski oraz piśmiennictwo.

Tytuł w pełni odzwierciedla treść pracy. Podjęte badania są interesujące w perspektywie badawczej, jak i terapeutycznej, aktualne i uzasadnione. Stanowią kontynuację tematyki badawczej Katedry prowadzonej od wielu lat.

Podsumowując, zarówno opracowanie, jak i cykl artykułów oceniam pozytywnie. Prezentowane wyniki są cenne, opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych. Badania te były prowadzone w Polsce po raz pierwszy i przyniosły ciekawe rezultaty, rzucające nowe światło na problem występowania głuchoty w hodowli kotów rasowych. Analiza statystyczna wyników jest obszerna i szczegółowa. Użyte metody matematycznej analizy statystycznej należy uznać za właściwe i rzetelne, są bardzo dokładne i nowoczesne.

Dyskusja posłużyła Doktorantce do interpretacji uzyskanych wyników, ich ocenie i porównaniu z osiągnięciami innych badaczy. Zaprezentowana w dysertacji bibliografia jest adekwatna i aktualna, świadczy o rzetelności w poszukiwaniu materiałów i umiejętności korzystania z dostępnego stanu wiedzy.

Analiza uzyskanych wyników pozwoliła na wyciągnięcie 5. wniosków wynikających bezpośrednio z przeprowadzonych badań. Doktorantka udowodniła, że w Polsce występuje niższa prevalencja CSD wśród kotów rasy Devon Rex, koty posiadające jedną lub obie niebieskie tęczówki nie są bardziej predysponowane do CSD; brak jest również predyspozycji rasowych; nie ma różnic w częstotliwości występowania pomiędzy jednostronnym, a obustronnym CSD. Nie wykazano powiązań między płcią a występowaniem CSD. Rekomendacje zawarte w pracy wynikają bezpośrednio z badań, są dobrze udokumentowane i mogą być implementowane do praktyki.

Podsumowanie i wnioski końcowe

Dysertację oceniam jednoznacznie pozytywnie. W podsumowaniu należy podkreślić trafność wyboru tematu, prawidłowe przygotowanie i przeprowadzenie badań oraz potencjalne możliwości wykorzystania ich w praktyce. Praca stoi na wysokim poziomie naukowym, zastosowana metodyka nie budzi zastrzeżeń, odpowiada standardom. Doktorantka opanowała warsztat badawczy i wykazała dużą sprawność w prowadzeniu badań i interpretowaniu wyników. Badania te stanowią istotny wkład do dotychczasowego stanu wiedzy. Stwierdzam, że oceniana dysertacja spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskimi, w pełni odpowiada warunkom oraz przepisom art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742).

W związku z powyższym przedstawiam Wysokiej Radzie Naukowej Dyscypliny Weterynaria UWM w Olsztynie wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej oraz dopuszczenie lek. wet. Annemarie Kortas do dalszych etapów przewodu doktorskiego.